

Iznaj vasa šetrik
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
poštanjem na dom
na celo leto K 5.—
na pol leta „ 2.60
na šetiri leta „ 1.30

Maročnina se pošilja
upravnitvu v tiskaral
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Beleščniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemniki listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novaku na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vretice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 30.

V Mariboru, dne 28. julija 1898.

Tečaj XXXII.

Šole ob meji.

Od nemško-slov. meje, dne 25. jul.

V šolah naj bi se ljudstvo duševno iz-
obraževalo, pravno blažilo ter v dobrem utr-
jevalo. Kjer so šole urejene po načelih zdrave
pameti, tam tudi v večji ali manjši meri res
dosegajo ta svoj vzvišeni namen. Toda žal,
da še dandanes v prosvetljenem devetnaj-
stem stoletju šole niso povsod urejene po
načelih zdrave pameti. To obžalovanje velja
tudi za našo Avstrijo. Pri nas je prvo na-
čelo germanizacija in temu načelu klanjati
se morajo vsa druga. Kako pogubno je to
načelo, nam najjasneje dokazujejo šole ob
naših narodnih mejah. Skrb za blaženo nem-
ščino privedla je na meji odločilne osebe do
take nespameti, da so tam ustanovljene za
slovensko dečo popolnoma nemške šole. Kaj
je Nemcu do tega, da s takimi šolami bije
vsem izobraževalnim pravilom v obraz? Da
si le pridobiva novih janičarjev, on je za-
dovoljen, vse drugo mu je deveta briga. Nas
napolnjuje žalost, kedar gledamo delovanje
teh obmejnih šol.

Šole naj bi ljudstvo izobraževale, naj bi
mu dajale omiko in prosveto. A te šole na
meji? To so največje zavornice vsakega na-
predka. Otrok, ki nima talenta za jezike, po-
sebej tukaj ob mejah za nemščino, takemu
otroku je zabranjeno se nadalje izobraževati.
Tak otrok obišči vsih osem šolskih let v
prvem razredu, ako se ga učiteljska moč
prvega razreda radovoljno ne usmili, da ga
zadnje leto potisne v drugi razred in je uč-
teljska moč drugega razreda tako prijazna,

da ga iz usmiljenja vsprejme za jedno leto
med »duševne velikane« v prvi klopi svo-
jega razreda. Ali ni to hudodelstvo, ubogega
otroka mučiti skozi osem let z abecedo samo
zaradi tega, ker nima talenta za nemški je-
zik? Mi vemo iz lastne skušnje, da so otroci
sicer za druge predmete nadarjeni, da so
bistrega duha, sposobni za napredovanje, a
ker hreščeča nemščina ne ugaja njihovemu
ušesu in se noče utisniti v njih spomin,
zaprta jim je nadaljnja pot do omike in pro-
svete. S takimi šolami se dosega le germa-
nizacija slovenske dece. Za nemški jezik na-
darjeni otroci napredujejo, se izomikajo in
postanejo pozneje največji nasprotniki onega
naroda, iz katerega so izšli. Manj nadarjeni
otroci pa, ki sedijo v prvem razredu, dobijo
skozi onih osem šolskih let vsaj neomejeno
spoštovanje do onega jezika, kateri jim je
delal toliko preglavice. Germanizatorski namen
je dosežen!

In kako slabo uplivajo naše obmejne
ponemčevalnice v moralnem ali pravem
oziru! Otrok, ki sedi leta in leta v prvem
razredu, postane duševno len. To je prvi
korak k pravni pokvarjenosti. Ker na šolske
reči ne more in mu ni treba mnogo misliti,
premislevati začne o raznih pobalinskih re-
čeh. In kmalu postane tak otrok mlajšim
sošolcem učitelj v pobalinski razuzdanosti!
Človek je že itak k slabemu nagnjen, a ka-
dar še dobi učitelja v slabem, tedaj mu ni
težko napredovati v slabostih. Obmejne po-
nemčevalnice so torej zajedno tudi učilišča
nравne pokvarjenosti.

Rodoljubi, ki so se v zadnjem času začeli

zbirati v obrambo obmejne zemlje, naj obra-
čajo svojo pozornost tudi na obmejne šolske
razmere. Ta vališča janičarstva, nespameti
in pokvarjenosti morajo izginiti in na njih
mesto stopiti učilišča omike in napredka.
Ves nemški narod, ki prebiva v Avstriji, so
itak ponemčeni Slovani. Zadosti smo že na-
množili avstrijsko Nemstvo, ni ga treba še
bolj. Odslej krepimo svoj narod, krepimo ga
gmotno in duševno, da bo lahko kljuboval
vsem vetrovom, ki bo mu jih bodočnost
vsilila.

Kedaj že bo premoženje jednako razdeljeno?

Nobena politična stranka ne zna ljudstva
tako slepariti, kakor socialistična. Da bi si
pridobila vedno večje število privržencev,
slika jim bodočo socialdemokratsko državo
z zlatimi barvami. Blesk zlata omamlja
ljudstvo in zato se ljudstvo niti resno ne
povprašuje, ali se bodo socialistične obljube
mogle kedaj izpolniti ali ne. Veliko pristašev
si pridobiva socialna demokracija, ker obeta
ubogemu ljudstvu, da se bode vse premoženje
jednako razdelilo med ljudi, kadar pride socia-
listična stranka do moči in državnega krmila.
Takrat se bo vse ljudstvo zjednačilo. Bogatin
in revež, kmet in hlapec, obrtnik in njegov
učenec, tovarnar in delavec, vsi si bomo
jednaki, ker bomo imeli jednako premoženje.
Nobene razlike ne bo več med nami. Minolo
bo razkošje, a minolo bo tudi stradanje. Vsi
bomo imeli kruh, in sicer vsi jednako velik

Listek.

Maron, mladi spoznovalec z Libanona.

(Povest. — Prevel A. J.)

(Dalje.)

«Dobro!» nadaljuje Maron. «Da se pa to
zgodi, moraš v nevarnosti govoriti sledeče
besede: »Moj Bog in oče nebeški, jaz verujem
vse, kar si ti razodel ljudem. Verujem tudi
na Kristusa, tvojega edinorojenega sina. Upam
na Tvoje usmiljenje in srčno obžalujem vse
svoje grehe. Odpustim svojim sovražnikom;
oče, odpusti jim tudi ti, ker ne vedó, kaj
delajo! Ali, hočeš to storiti?»

«Da, hočem,» odgovori Ali. «Pa povej
mi besede še enkrat.»

Maron še enkrat ponovi in Ali ponavlja
večkrat, dokler si vsega dobro ne utisne v
spomin.

Pot postaja vedno bolj pusta in samotna.
Po vseh hribih in dolinah so sicer majhne
vasice, pa nikjer ni videti človeka na polju,
tako da se Maron osrči in reče: «Daleč okrog
ni nobenega Druza. Gotovo so šli vsi proti
Sidonu in mi bomo brez nevarnosti dospeli
v Dječin.»

Udova pa neverjetno zmaje z glavo in

reče: «Ti se motiš, dragi moj. V vseh teh
vaseh prebivajo Druzi, zato je pa tudi slabo
znamenje, da nikogar ni na polju. Najbrž se
kje zbirajo, da bi napadli kako maronitsko
vas. Mogoče je celo, da je Dječin na vrsti.»

Komaj to izgovori, se že zasliši od daleč
strel. Ubežniki se prestrašeno pogledajo in
naglo hitijo na visok grič, od koder se je že
videlo v Dječin. In glej! Velika množica ljudi
ravno zapušča vas, med tem ko iz hribov
in iz grmovja krvoločni Druzi streljajo na njo.

«O nespametni!» zakliče udova. «Zakaj
zapuščajo svojo vas in svoje hiše, kjer bi se
dolgo mogli braniti proti okrutnim Druzom.
Na prostem so pa izgubljeni.»

Žena je imela prav. Ko se naši ubežniki
plaho ozirajo v vas Dječin, pride od vasi po
dolini kakih 2000 vaščanov, mož, žen in
otrok. Okoli 300 oborožencev varuje v ozadju
bežeče družine.

Druzi pa so se poskrili za vsakim dre-
vesom in vsako pečino, ter so streljali na
uboge Maronite. In mnogo jih je padlo in
obležalo, katere so potem sovražniki z noži
in bodali neusmiljeno poklali. Maron kaže
ves besen pesti krvoločnim Druzom govoreč:
«Daj, o Bog, da ogenj pade iz nebes na te
rablje!» A mati ga pokara rekoč: «Mislimo
rajše na to, kako naj pomagamo svojim
bratom.»

«Kako bi jim naj pomagali,» vpraša za-
čuden Maron, «ker nas je le malo in še
niti orožja nimamo?»

Udova nekaj časa misli in potem reče:
«Ako Maroniti po tem potu dalje bežijo, go-
tovo nobeden ne pride živ v Sidon, kamor
najbrž hočejo. Maron! Ali! Hitita v dolino in
pripeljita nesrečneže po onem klanecu k nam.
Možje naj branijo vhod v klanec, dokler mo-
rejo, potem pa naj pridejo za drugimi sem
gori.»

«Da, mati, jaz grem!» reče Maron vesel,
medtem, ko ga mati pritisne na svoje srce,
poljubi in pokriža. «Pojdi, moj sin,» pravi,
«in Bog bodi s teboj. Ako umrješ za rešitev
svojih preganjanih bratov, bodem ponosna
na tebe.» Nato se obrne v stran prikrivajoč
si goste solze.

Maron in Ali naglo izgineta v dolini. Ko
se ubežni Maroniti približajo med jokom,
vpitjem in molitvijo, jim pokažeta ozki klanec,
po katerem naj bežijo na hrib. Preplašeni
Maroniti jima ne zaupajo. Ko pa izvedó, da
so tudi v Sidonu vse kristjane pomorili in
da jih čaka enaka usoda, se obrnejo po na-
svetovani poti navkreber. Možje branijo klanec
in porabijo vsako drevo in pečino. Druzi so
pri tem na slabšem, ker morajo navzgor
streljati, in ker se kristjani skrivajo za dre-